

Grey Scale #13

Part Code ST1316

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

Egz. Nr. **6**

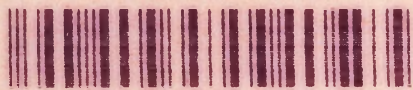
Ppłk mgr Inż. Wojciech GAWLIKOWSKI

**DOSKONALENIE
UŻYCIA TECHNICZNYCH ŚRODKÓW
DOWODZENIA W PROCESIE
KIEROWANIA ZABEZPIECZENIEM
TYŁOWYM ARMII**

Aneks do rozprawy doktorskiej

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej

S/1132

05-001445-006-0

12116

WARSZAWA 1990

**AKADEMIA
SZTABU GENERALNEGO**

IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

Egz. Nr. **6**

Pplk mgr inż. Wojciech GAWLIKOWSKI

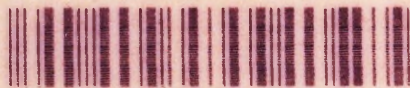
**DOSKONALENIE
UŻYCIA TECHNICZNYCH ŚRODKÓW
DOWODZENIA W PROCESIE
KIEROWANIA ZABEZPIECZENIEM
TYŁOWYM ARMII**

Aneks do rozprawy doktorskiej

12116

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej

S/1132

05-001445-006-0

12116

WARSZAWA 1990

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WOJSKA POLSKIEGO

Im. gen. broni Karola Swierczewskiego

Ppłk mgr inż. Wojciech GAWLIKOWSKI

A N E K S

do rozprawy doktorskiej na temat:

DOSKONALENIE UŻYCIA TECHNICZNYCH ŚRODKÓW DOWODZENIA
W PROCESIE KIEROWANIA ZABEZPIECZENIEM TYŁOWYM ARMII

5/1132

wiedzy teoretycznej i praktycznej.

Szeroki zakres badań opracowany w rozprawie, obejmujący wiedzę z wielu zasadniczych dziedzin nauki wojskowej (dowodzenie, działalność tyłów, łączność, informatyka, transport itd.), był przyczyną zastosowania wielu metod badawczych.

W celu większego uwierzygodnienia wyników rozprawy w aneksie rozwinięto opis i sposoby zastosowania użytych metod badawczych.

1. OCENA LITERATURY PRZEDMIOTU BADAŃ

Przedmiotem badań były potrzeby i możliwości oraz sposoby wykorzystania technicznych środków dowodzenia będących na wyposażeniu tyłowych organów dowodzenia pułku zmechanizowanego, dywizji zmechanizowanej, armii i armijnej brygady materiałowego zabezpieczenia. Badaniami objęte zostały głównie środki łączności, przetwarzania informacji i ruchome (uniwersalne) miejsca pracy wykorzystywane przez sztaby i służby kwatermistrzowskie w warunkach polowych.

Na tak szeroki temat badań jest wiele pozycji literatury, ujmującej cząstkowo poszczególne zagadnienia, natomiast nie ma opracowań całościowych na temat - użycie technicznych środków w dowodzeniu, tym bardziej użycie tych środków w kierowaniu zabezpieczeniem tyłowym wojsk.

Jak wykazały badania, służby poziom ujętności oficerów służb kwatermistrzowskich w posługiwaniu się technicznymi

wiedzy teoretycznej i praktycznej.

Szeroki zakres badań opracowany w rozprawie, obejmujący wiedzę z wielu zasadniczych dziedzin nauki wojskowej (dowodzenie, działalność tyłów, łączność, informatyka, transport itd.), był przyczyną zastosowania wielu metod badawczych.

W celu większego uwiarygodnienia wyników rozprawy w aneksie rozwinięto opis i sposoby zastosowania użytych metod badawczych.

1. OCENA LITERATURY PRZEDMIOTU BADAŃ

Przedmiotem badań były potrzeby i możliwości oraz sposoby wykorzystania technicznych środków dowodzenia będących na wyposażeniu tyłowych organów dowodzenia pułku zmechanizowanego, dywizji zmechanizowanej, armii i armijnej brygady materiałowego zabezpieczenia. Badaniami objęte zostały głównie środki łączności, przetwarzania informacji i ruchome (uniwersalne) miejsca pracy wykorzystywane przez sztaby i służby kwatermistrzowskie w warunkach polowych.

Na tak szeroki temat badań jest wiele pozycji literatury, ujmującej cząstkowo poszczególne zagadnienia, natomiast nie ma opracowań całościowych na temat - użycie technicznych środków w dowodzeniu, tym bardziej użycie tych środków w kierowaniu zabezpieczeniem tyłowym wojsk.

Jak wykazały badania, służby poziom ujętności oficerów służb kwatermistrzowskich w posługiwaniu się technicznymi

środkami dowodzenia, wynika - między innymi - z braku przystępnej dla nich całościowej pozycji literatury na ten temat. Autor wraz z płk. mgr. inż. Tadeuszem Sadym podjął próbę uzupełnienia częściowo tej luki dla potrzeb szkolenia podchorążych i kursów w Wyższej Szkole Oficerskiej Służb Kwatermistrzowskich rozwijając rozdział skryptu */ na temat praktycznego wykorzystania środków łączności, informatyki i dokumentów kodowych w kierowaniu zabezpieczeniem tyłowym.

W Akademii Sztabu Generalnego metody posługiwania się technicznymi środkami łączności opisali oficerowie Katedry Taktyki Wojsk Łączności (patrz: str. 10 rozprawy). Wymienione publikacje nie są jednak dostępne w jednostkach wojskowych.

Teorię kierowania zabezpieczeniem tyłowym rozwinął głównie płk prof. dr hab. Władysław Jakubiński (między innymi w [20, 21, 22] **/). O zapotrzebowaniu na tę teorię świadczy fakt, że niewielka ilość egzemplarzy publikacji Profesora jest "rozchwytywana" w WSOSK.

Chcąc wyciągnąć wnioski z rozwoju historycznego technicznych środków dowodzenia tyłami i ich wykorzystania, w rozdziale pierwszym rozprawy przedstawiono ten rozwój. Nie ma całościowej publikacji na temat rozwoju historycznego technicznych środków dowodzenia. Jest dużo literatury na temat rozwoju metod dowodzenia, ale dowodzenie tyłami jest tam przeważnie pomijane. Najwięcej materiału badawczego można było uzyskać z opracowań J. Orzechowskiego "Dowodzenie

*/ Por: Gawlikowski W. Sady T. Wybrane zagadnienia organizacji łączności tyłów na szczeblu taktycznym. Skrypt. WSOSK, Poznań 1986.

**/ Numery pozycji ze spisu literatury w rozprawie.

i sztaby ..." [48, 49, 50].

W ostatnich dziesięcioleciach nastąpił lawinowy wzrost jakości i ilości technicznych środków dowodzenia. Powstały ich nowe grupy. Stąd w literaturze szereg pojęć nie jest jednoznacznie interpretowanych. Istnieją różne podziały technicznych środków dowodzenia (patrz: Zał. 1, 2, 3 oraz str. 15 - 17 rozprawy). Cennym byłoby opracowanie systematyzujące nazewnictwo i podział technicznych środków dowodzenia.

Na temat wykorzystania nowej stosunkowo grupy technicznych środków dowodzenia - środków informatyki jest obecnie bardzo dużo publikacji. Mało jest jednak - zdaniem autora - opracowań przybliżających przystępnie laikowi zalety systemów informatycznych. Do niewielu wyjątków należy praca zaliczana do popularno - naukowych: "Dowodzenie z komputerem" [74]. Takich prac powinno być więcej, zwłaszcza że w ostatnich kilku latach rozpoczęło się szybkie wypieranie systemów komputerowych przez mikrokomputerowe - lepsze i łatwiej dostępne.

Jak wykazały badania prowadzone w celu opracowania rozprawy, istnieje szereg nieprawidłowości w szkoleniu wojsk na temat wykorzystania technicznych środków w procesie kierowania zabezpieczeniem tyłowym wojsk. Nie ma w tym zakresie prowadzonych analiz ani opracowań. W sytuacji, kiedy do dowodzenia będzie nieodwołalnie wkraczała informatyka, muszą już powstać opracowania weryfikujące programy w szkolnictwie wojskowym i szkolenia wojsk w jednostkach.

Również z badania opinii wynika, że na ćwiczeniach oficerowie mają trudności z organizacją pracy na tyłowym

2. METODYKA BADAŃ

Szeroki zakres badań wymagał kompleksowego zastosowania szeregu metod badawczych. Zastosowano "triadę naukowości" tj. trzy główne metody - sposoby podejścia: historyczne, diagnostyczne i prognostyczne.

Metoda historyczna zastosowano w pierwszym rozdziale rozprawy. Opisano rozwój wykorzystania technicznych środków dowodzenia w kierowaniu zabezpieczeniem tyłowym w wybranych okresach historycznych i wnioski do tego rozdziału powstały w następujący sposób:

- zbadano uwarunkowania zewnętrzne zachodzących procesów,
- zbadano czynniki mające wpływ na aktualny stan wykorzystania technicznych środków dowodzenia w danym okresie,
- zbadano jak się dane zjawiska rozwijały lub zanikały i co było tego powodem,
- jakie są uwarunkowania stanu obecnego i porównanie ich z historią.

Zakres zastosowania metody prognostycznej i diagnostycznej został uzasadniony na str. 18 i 19 rozprawy. Zgodnie z istotą głównie zastosowanej metody diagnostycznej, polegającej na tym, że usprawnienie wymaga trafnego rozeznania niedomagań istniejących rozwiązań strukturalno - funkcjonalnych i technicznych lub też nieprawidłowości w obowiązujących unormowaniach - badania rozpoczęto od analizy i krytycznej oceny stanu faktycznego, znalezienia niesprawności i próby ich usunięcia w celu doprowadzenia systemu do

2. METODYKA BADAŃ

Szeroki zakres badań wymagał kompleksowego zastosowania szeregu metod badawczych. Zastosowano "triadę naukowości" tj. trzy główne metody - sposoby podejścia: historyczne, diagnostyczne i prognostyczne.

Metoda historyczna zastosowano w pierwszym rozdziale rozprawy. Opisano rozwój wykorzystania technicznych środków dowodzenia w kierowaniu zabezpieczeniem tyłowym w wybranych okresach historycznych i wnioski do tego rozdziału powstały w następujący sposób:

- zbadano uwarunkowania zewnętrzne zachodzących procesów,
- zbadano czynniki mające wpływ na aktualny stan wykorzystania technicznych środków dowodzenia w danym okresie,
- zbadano jak się dane zjawiska rozwijały lub zanikały i co było tego powodem,
- jakie są uwarunkowania stanu obecnego i porównanie ich z historią.

Zakres zastosowania metody prognostycznej i diagnostycznej został uzasadniony na str. 18 i 19 rozprawy. Zgodnie z istotą głównie zastosowanej metody diagnostycznej, polegającej na tym, że usprawnienie wymaga trafnego rozeznania niedomagań istniejących rozwiązań strukturalno - funkcjonalnych i technicznych lub też nieprawidłowości w obowiązujących unormowaniach - badania rozpoczęto od analizy i krytycznej oceny stanu faktycznego, znalezienia niesprawności i próby ich usunięcia w celu doprowadzenia systemu do

nowej doskonalszej postaci.

W celu porównania aktualnego stanu technicznych środków dowodzenia i potrzeb w zakresie ich użycia dokonano analizy tego stanu i potrzeb, uzyskując dane szczegółowe, a następnie syntezy w celu uzyskania uogólnień.

Przedmiotem badań były podsystemy (dowodzenia, łączności, informatyczny, zabezpieczenia miejsc pracy i transportu itd.), będące elementami systemów wyższego szczebla i całego systemu dowodzenia wojskami, dlatego prowadząc badania, należało stosować podjęcie systemowe tzn. badać elementy systemów (podsystemów) oraz ich powiązania między sobą.

Często w celu weryfikacji uzyskanych wyników jedną metodą, stosowano szereg innych. W celu uzyskania odpowiedzi na pytania: jakie są potrzeby ilościowe i czasowe obiegu informacji w procesie kierowania zabezpieczeniem tyłowym?, zastosowano metody (patrz Zał. 14 rozprawy):

- analizę literatury, wzorów dokumentów oraz dokumentacji z ćwiczeń - w celu określenia ilości i treści przekazywanych dokumentów oraz wiadomości ustnych,
- badanie opinii ekspertów - w celu odpowiedzi na pytanie: ile informacji może być przekazywanych w trakcie walki oraz przewidywanych sytuacjach nietypowych?,
- obserwacja uczestnicząca na ćwiczeniach - w celu praktycznego sprawdzenia danych z literatury i opinii ekspertów.

W wyniku syntezy tak uzyskanych danych, opracowano wyniki tych badań (patrz: Zał. 13 rozprawy), za model

biorąc sytuację i ugrupowania bojowe przyjęte w Zał. 4 i 5 rozprawy.

Ocena przepustowości kanałów łączności tworzonych z statowych środków została dokonana metodą obliczeń w oparciu o wzór zastosowany przez ppłk. dr. Jędruszczyka w pracy [23]. Współczynniki do wzoru (Zał. 21 - 24) ustalono w oparciu o analizę literatury przedmiotu oraz badanie opinii ekspertów. Współczynniki te są uśrednionymi danymi statystycznymi. Ponadto w celu odpowiedzi na pytanie: jakie są możliwości dokonywania zmian niektórych współczynników?, dokonano szeregu eksperymentów naukowych. Do nich należały:

- pomiar czasu maskowania informacji przygotowywanej do przekazania przez nieujawniające techniczne środki łączności (Zał. 30),
- badanie efektów właściwego przygotowania osób funkcyjnych do wykorzystania dokumentów kodowych (Zał. 52),
- porównanie dwóch ćwiczeń, z których w drugim stworzono pełne warunki obiegu informacji, zbliżonego do przewidywanego na polu walki (Zał. 53).

Ustalenie przyczyn trudności w wykorzystaniu technicznych środków dowodzenia odbywało się z użyciem szeregu metod badawczych:

- analizę krytyczną literatury, zwłaszcza podręczników i instrukcji,
- badanie opinii ekspertów poprzez bezpośrednie rozmowy, ankiety, ankiety cząstkowe (Zał. 46), obserwację bezpośrednią ćwiczeń,
- ocenę stopnia wyszkolenia oficerów służb

kwaternistrzowskich - uczestników kursów w WSOSK (autor miał taką możliwość jako wykładowca w WSOSK).

Uzyskane tą drogą dane pozwoliły na syntezę wniosków i uogólnień odnośnie oceny zjawisk i metod usuwania trudności.

ZAKOŃCZENIE

Autor zdaje sobie sprawę, że ocena literatury przedmiotu badań na tak szeroki temat nie jest pełna. Pokazuje ona jednak pewne luki w nabierającej coraz większej wagi teorii i praktyce kierowania zabezpieczeniem tyłowym wojsk. Powstają one również w wyniku braku szczegółowych ustaleń do istniejących głównych kierunków restrukturyzacji Sił Zbrojnych.

Przedstawiona w aneksie ocena literatury przedmiotu badań oraz konieczna do opracowania tematu duża ilość metod badawczych - może być, co jest nadzieją autora - inspiracją do podjęcia tematów badań tylko ogólnie opracowanych w rozprawie.

1445

